

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Ny lagstiftning om landskapsrevisionen

1994-95

nr 9

FR nr 17

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen föreslår dels en ny landskapslag om landskapsrevisionen, dels en ny landskapslag rörande inrättandet av en revisionsbyrå vid landskapsstyrelsen.

Förslaget att ändra lagstiftningen om landskapsrevisionen baserar sig på införandet av nuvarande parlamentariska ansvarssystem för landskapsstyrelsen. Den föreslagna interna revisionsenheten motiveras av behovet av att stärka revisorernas oberoende ställning i förhållande till den övriga myndighetsutövningen.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att lagförslaget antas med vissa enstaka preciseringar samt med några ändringar av språklig natur.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Allmän motivering

Utskottet konstaterar att reformförslaget har sin grund i de slutsatser som arbetsgruppen för revisionsverksamheten vid Ålands landskapsstyrelse kom fram till i sitt betänkande år 1991 (ÅUS 1991:6) samt i finansutskottets synpunkter, vilka framgår av utskottets betänkande över landskapsrevisorernas berättelse för år 1992 (nr 7/1993-94).

Förslaget till landskapslag om landskapsrevision överensstämmer i huvudsak med gällande regler. Syftet med en ny lag har närmast varit att redigera bestämmelserna språkligt och att främja överskådlighet till följd av omorganiseringen av de nu befintliga tjänsterna som tjänstemannarevisorer till en oberoende enhet.

I fråga om inrättandet av den fristående revisionsbyrån kan konstateras att förslaget i många fall syftar till att kodifiera nu utvecklad och befintlig praxis gällande arbetssätt och -fördelning.

Utskottet anser att förslagen är behövliga och ägnade att främja en klarare avgränsning av den över landskapsstyrelsens förvaltning företagna revisionen. Förslaget, som inte innebär några merkostnader för landskapet, tillstyrks därför av utskottet.

De ändringsförslag utskottet framför avser att ytterligare ge arbetet en större effektivitet.

Som en följd av de ändringar utskottet nedan föreslår angående tidpunkten för avlämnande av revisionsberättelsen, föreslår utskottet därtill separat en ändring av 25 § 2 mom. landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/71) beträffande tidpunkten för överlämnandet av landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse till lagtinget.

Detaljmotivering

Landskapslag om landskapsrevisionen

3 § Bestämmelsen, vilken reglerar valet av landskapsrevisor, överensstämmer med nuvarande regler. Revisorerna föreslås således fortsättningsvis inte ha någon särskild kompetens inskriven i landskapslagen. Finansutskottet poängterar dock betydelsen av att de personer som utses till landskapsrevisor har en sådan sakkunskap att den överensstämmer med de krav som ställs på landskapsrevisionen från tid till annan. Härvid kunde det vara ändamålsenligt att sammansättningen av kretsen av landskapsrevisor är sådan att i denna beaktas revisionsteknisk yrkeskunskap, ävensom lekmanntaditioner jämte lagtingsmannabakgrund.

7 § Finansutskottet föreslår en språklig ändring av bestämmelsens rubrik i stilistiskt syfte.

10 § I bestämmelsen föreslås landskapsrevisorerna i stöd av den s.k. närhetsprincipen få en generell rätt att granska EG-stöd, såvida annat inte följer av EG:s rättsakter. Fråga är givetvis om revision av EG-medel inom landskapets behörighetsområde till den del inte direkt tillämpliga rättsregler i EG-förordningar finns.

Utskottet konstaterar att de EG-stöd som utbetalas i landskapet kanaliseras från EG enligt följande:

1. *via statsbudgeten över landskapets budget till mottagare i landskapet*
 - * stödformer inom rättsområden som hör under landskapets lagstiftningsbehörighet
 - * granskning enligt den föreslagna bestämmelsen
2. *via statsbudgeten direkt till mottagare i landskapet*
 - * stödformer inom rättsområden som hör under rikets lagstiftningsbehörighet
 - * granskning av riksmyndigheter i stöd av lagen om rätt för statsrevisorerna och statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskapen (FFS 353/95).

Stödformerna under 1 och 2 består huvudsakligen av stöd som utbetalas i enlighet med principerna för den gemensamma jordbrukspolitik och stöd via strukturfonderna. I vissa fall kan behörigheten för ett rättsområde härvid vara delad.

3. *direkt till mottagare i landskapet*
 - * stöden hör under gemenskapernas övriga stöd- och finansieringsprogram, t.ex. forsknings- och utbildningsprogram samt gemenskapsinitiativ och pilotprogram genomförda inom den ekonomiska ramen för strukturfonderna.

- * gäller stödformer inom rättsområden där antingen riket eller landskapet har lagstiftningsbehörighet
- * granskning till den del det är fråga om:
 - a) riksbehörighet, enligt ovannämnda rikslag
 - b) landskapets behörighet, rättsläget är oklart.

En extensiv tolkning av den föreslagna bestämmelsen kunde eventuellt möjliggöra granskningsrätt för landskapsrevisorerna även av EG-medel som utbetalas direkt till mottagare i landskapet. Eftersom det av detaljmotiveringen till landskapsstyrelsens framställning framgår att fråga enbart är om granskning av EG-medel som kanaliseras över landskapets budget utgår utskottet dock ifrån att rättsläget är oklart när det gäller revision i detta avseende på det lokala planet. Utskottet förväntar sig därför att landskapsstyrelsen utreder frågan och vid behov vidtar lämpliga åtgärder.

Utskottet anser likaså att landskapsstyrelsen samtidigt behöver undersöka ändamålsenligheten i att en och samma mottagare här granskas av flera myndigheter till följd av att en stödform hänför sig till både landskapets och rikets behörighet eller att mottagaren får olika stöd av vilka något berör landskapets och något rikets behörighet (se punkt 1-3a).

12 § Den föreslagna bestämmelsen innehåller regler om när revisionsberättelsen senast skall avlämnas till lagtinget samt vad denna skall uppta i sak.

Finansutskottet har tidigare i sitt betänkande nr 7/1993-94 påtalat behovet av att revisionsberättelsen överlämnas till lagtinget vid en tidigare tidpunkt än den 15 oktober varje år.

Utskottet noterar att såväl landskapsrevisorerna som kanslikommissionen avgett yttranden över utkastet till lagframställning. I ingetdera yttrandena har tidpunkten för överlämnandet av revisionsberättelsen berörts. Under ärendets behandling har utskottet dock erfarit att revisionsarbetet kan läggas upp så att det är färdigt vid en tidigare tidpunkt än för närvarande, under förutsättning att vissa ändringar av praktisk natur i rutinerna görs.

Utskottet anser fortsättningsvis att det mest ändamålsenliga och följdriktiga förfarandet är det att revisionsberättelsen för föregående räkenskapsår behandlas före budgeten för inkommande finansår. Utskottet bedömer att av revisorernas berättelse kan framgå sådana omständigheter som kan få konsekvenser för budgeteringen. Utskottet anser likaså att landskapsrevisorernas berättelse vid sidan av landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse är ett viktigt kontrollinstrument för erhållande av information om hur lagtingets beslut verkställts samt om åtgärder är påkallade beträffande eventuella missförhållanden. Med hänsyn till det ovsagda samt till att båda berättelserna har en ärendegemenskap och berör händelser under samma räkenskapsår, är det enligt utskottets bedömning rationellt att berättelserna behandlas av lagtinget, om inte i ett sammanhang, åtminstone nära varandra i tiden. Av sagda orsaker föreslår utskottet att revisionsberättelsen skall

överbämnas till lagtinget senast den 31 augusti varje år samt en språklig justering i övrigt av bestämmelsen.

Ovannämnda tidigareläggning av tidpunkten för avlämnandet av revisionsberättelsen aktualiserar en ändring av 25 § 2 mom. landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse nedan, avseende den tidpunkt då landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse skall lämnas till lagtinget.

16 § Tidigareläggningen av tidpunkten för överlämnandet av landskapsrevisorernas berättelse till lagtinget får vissa konsekvenser för den föreslagna ikraftträdelsebestämmelsen.

Landskapslag om landskapsstyrelsens revisionsbyrå

1 § Utskottet konstaterar att inrättandet av en revisionsbyrå inte ändrar på andra granskningsfunktioner som finns för närvarande enligt landskapslagen om landskapets finansförvaltning (43/71) 12-13 §§. Den verksamhet som bedrivs vid finansavdelningen avseende genomgången av underredovisarnas utanordningar kvarstår givetvis oförändrad trots revisionsbyråns verksamhet, också om uppgifterna i något fall kan komma att överlappa varandra.

3 § Finansutskottet understryker behovet av att den nu föreslagna organisationsmodellen för revisionsbyrån utvärderas efter en viss tids verksamhet i syfte att garantera att den lagts upp på ett ändamålsenligt och praktiskt funktionsdugligt sätt samt motsvarar de krav som kan ställas på den interna revisionen jämte biståndet av landskapsrevisorerna.

8 § I bestämmelsens rubrik och textdel föreslås mindre språkliga justeringar genomförda.

10 § Bestämmelsen reglerar den sekretess som omger revisionsbyråns verksamhet. Utskottet noterar att den sekretessskyldighet som ålagts revisionsbyrån även, till följd av sakens natur, gäller de personer inom förvaltningen vilka enligt stadgandet har rätt att erhålla uppgifter från byråns tjänstemän.

Enligt förslaget får tjänsteman vid byrån på eget initiativ ge ut uppgifter åt kanslichefen i bl.a. ärenden där misstanke om brott finns. Utskottet bedömer att sådana uppgifter kan ges t.o.m. i ett tidigt skede av en utredning om sannolika skäl till misstanke om brott föreligger. Utskottet anser att det föreslagna förfarandet är ändamålsenligt med hänsyn till att sagda tjänsteinnehavare handlägger frågor som rör disciplinära åtgärder i enlighet med landskapslagen om landskapet Ålands centrala ämbetsverk (25/73) 3 §.

Utskottet har erfärit att landskapsstyrelsen avsett att möjliggöra för vissa parter att på begäran få del av icke offentliga handlingar, vilka innefattar slutförd revision. Den i framställningen valda ordalydelsen stämmer dock inte överens med nämnda intension utan talar enbart om rätt att få del av "föremål för revision". Utskottet som omfattar

landskapsstyrelsens egentliga förslag föreslår därför en ändring av bestämmelsens ordalydelse så att det klart framgår att fråga är om utlämnande av revisionsresultat. Med hänsyn till revisionsbyråns oberoende ställning och behov av arbetsro vid den interna revisionen, anser utskottet det motiverat att uppgifter inte behöver utges innan revisionen slutförts.

Landskapslag angående ändring av landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse

25 § I enlighet med gällande praxis föreslås tidpunkten för överlämnandet av landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse till lagtinget tidigare med två veckor till den 31 augusti varje år.

Eftersom utskottet likaså föreslagit att tidpunkten för avlämnandet av landskapsrevisorernas berättelse skall läggas tidigare i tiden och eftersom det har erfarit att revisorerna har ett särskilt intresse att granska vissa delar av förvaltningsberättelsen innan revisionsberättelsen färdigställs, anser utskottet det viktigt att för revisorerna möjliggörs tillgång till en sammanställning av förvaltningsberättelsen i god tid före denna överlämnas till lagtinget. Utskottet har härvid erfarit att landskapsstyrelsen i regel fattar beslut om förvaltningsberättelsens substantiella innehåll senast i månadsskiftet juni-juli, varefter berättelsen slutligt sammanställs för att överlämnas till tryckning. Rutiner kunde utvecklas t.ex. så att revisorerna tillställs det material som utvisar berättelsens slutliga form så snart det sammanställts av landskapsstyrelsen. Revisorerna har även därförinnan rätt att för sin granskning ta del av de uppgifter som ligger till grund för avdelningarnas bidrag till förvaltningsberättelsen i stöd av den föreslagna landskapslagens om landskapsrevisionen 8 §.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 18 januari 1995 inbegärt finansutskottets yttrande över lagframställningen.

Utskottet har i ärendet hört lantrådet Ragnar Erlandsson, finanschefen Dan E. Eriksson, ordföranden för landskapsrevisorerna Clas Olin enskilt och landskapsrevisorerna Clas Olin, Björn Grüssner, Runa-Lisa Jansson och Inger Mattsson som kollegium, byråchefen Pia Rothberg-Olofsson, lagberedningssekreteraren Olle Ekström samt de interna revisorerna Agneta Mannberg-Jansson och Leif Lindén.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Magnus Lundberg, vice ordföranden Tuominen samt ledamöterna Bengtz, Gunnar Lundberg och Sjölund.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget antar de i framställningen ingående första och andra lagförslagen i följande lydelse:

LANDSKAPSLAG **om landskapsrevisionen**

(Ingressen lika som i framställningen).

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1-2 §§

(Lika som i framställningen).

2 kap.

Om landskapsrevisionens organisation

3-6 §§

(Lika som i framställningen).

7 §

Arbetsplan för revisionen

(Lika som i framställningen).

3 kap.

Om revisionen

8-11 §§

(Lika som i framställningen).

4 kap.

Om utgivande av revisionsresultat m.m.

12 §

Landskapsrevisorernas berättelse

Landskapsrevisorerna skall efter slutförd revision, dock senast den *31 augusti* varje år lämna en revisionsberättelse till lagtinget, *som upptar*

- a) allmänna uppgifter om utförda granskningar och inspektioner,
- b) om budgeten iakttagits och i den formulerade mål förverkligats,

- c) på vilket sätt den interna övervakningen har ordnats och om den är tillräcklig,
 - d) om uppgifterna i bokslutet är riktiga och ger tillräcklig information,
 - e) uppgifter om hur ägarinflytandet använts i bolag som landskapet helt äger eller har aktiemajoritet i,
 - f) under revisionen gjorda iakttagelser och dess konsekvenser samt anmärkningar mot landskapsstyrelsen eller dess förvaltningsbeslut till den del revisionen givit anledning till detta,
 - g) förslag till åtgärder som anses vara påkallade,
 - h) uppgifter om åtgärder för att avhjälpa av landskapsrevisorerna tidigare påtalade missförhållanden samt om dessa åtgärder anses vara tillräckliga samt
 - i) övriga av revisionsverksamheten föranledda ärenden.
- (2 och 3 mom. lika som i framställningen).

13-15 §§

(Lika som i framställningen).

5 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995, dock så att landskapsrevisorernas berättelse avseende slutförd revision för år 1994 får lämnas till lagtinget senast den 15 oktober 1995.

(2 och 3 mom. lika som i framställningen).

LANDSKAPSLAG

om landskapsstyrelsens revisionsbyrå

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1-4 §§

(Lika som i framställningen).

2 kap.

Om rätt till bistånd och information för revision

5-7 §§

(Lika som i framställningen).

8 §

Om revision av landskapsstyrelsen underlydande myndigheter (uteslutning).

Revisionsbyrån har rätt att av landskapsstyrelsen, landskapsstyrelsen underlydande myndigheter, inrättningar och aktiebolag vilka landskapet innehar aktiemajoritet, (uteslutning) av samfund, samt av sammanslutningar och bolag som med ensamrätt av landskapet anskaffar medel, erhålla erforderliga utredningar och handlingar för revisionen.

(2 mom. lika som i framställningen).

3 kap.

Om utgivande av revisionsresultat

9 §

(Lika som i framställningen).

10 §

Sekretess

(1 och 2 mom. lika som i framställningen).

Revisionsbyrån skall på begäran *utge revisionsresultat till* landskapsrevisorerna, lanträdet, överinseende landskapsstyrelseledamot och kanslichefen (uteslutning).

11-12 §§

(Lika som i framställningen).

4 kap.

Särskilda bestämmelser

13 §

(Lika som i framställningen).

14 §

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995.

(2 mom. lika som i framställningen).

samt att Lagtinget antar det i framställningen ingående tredje lagförslaget oförändrat, dock så att ikraftträdelsebestämmelsen erhåller följande lydelse:

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995.

Utskottet föreslår vidare

att Lagtinget antar följande
lagförslag:

LANDSKAPSLAG
angående ändring av landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse

I enlighet med lagtingets beslut ändras 25 § 2 mom. landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse den 5 november 1971 (42/71), sådant det lyder i landskapslagen den 28 maj 1987 (42/87), som följer:

LANDSKAPSLAG
om Ålands landskapsstyrelse

25 §

Förvaltningsberättelsen skall överlämnas till lagtinget senast den 31 augusti varje år.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995.

Mariehamn den 11 maj 1995

Ordförande

Magnus Lundberg

Sekreterare

Janina Groop

1. The first part of the document is a list of names and addresses.

2. The second part of the document is a list of names and addresses.

3. The third part of the document is a list of names and addresses.

4. The fourth part of the document is a list of names and addresses.

5. The fifth part of the document is a list of names and addresses.

6. The sixth part of the document is a list of names and addresses.

7. The seventh part of the document is a list of names and addresses.

8. The eighth part of the document is a list of names and addresses.

9.

10.

11.

12.